
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2019:7

Alphakurser

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2019:17 och motion 2019:33 som båda handlar om Alphakurser. Utifrån Svenska kyrkans äktenskapssyn finner utskottet det problematiskt att uppmuntra till Alphakurser och föreslår därför avslag på båda motionerna.

Till betänkandet finns två reservationer, ett särskilt yttrande och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2019:17,
2. avslå motion 2019:33, punkt 1,
3. avslå motion 2019:33, punkt 2.

Motionernas förslag

Motion 2019:17 av Torbjörn Aronson, Studievägledning för Alphakursen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av Alphakursens material i syfte att ta fram en studievägledning till hjälp för församlingar i Svenska kyrkan som önskar använda Alphakursen för undervisning av vuxna.

Motion 2019:33 av Elisabeth Sandlund m.fl., Alphakurser i Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i lämplig form göra ett uttalande med innebörd att Alphakurser är en beprövad och bra metod att undervisa vuxna om kristen tro, väl förenlig med Svenska kyrkans tro och lära,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att från och med 2020 års budget avsätta en miljon kronor som årligt stöd till Alpha Sverige.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Alphakurserna behandlades i kyrkomötet 2014 med anledning av motion 2014:74 där motionären föreslog ett årligt ekonomiskt anslag till Alpha Sverige. Kyrkomötet avsåg motionen på Kyrkolivsutskottets förslag i betänkande KI 2014:13. Utskottet lyfter fram positiva erfarenheter från Alphakurserna och ser verksamheten som meningsfull då många människor beretts möjlighet att lära känna kristen tro och

livshållning. Men utskottet menar att det finns många olika vägar och pedagogiska modeller till stöd för församlingarnas arbete med trosundervisning och att denna rikedom av olika modeller kompletterar varandra. I betänkandet framgår också att den nationella nivån inte ger något kontinuerligt ekonomiskt stöd till specifika pedagogiska modeller eller koncept men arbetar brett med pedagogiskt utvecklingsarbete i olika nationella stiftsnätverk. Utskottet menar också att det är upp till församlingarna att välja den pedagogiska modell som passar bäst för att människor ska lära känna kristen tro i deras församling.

Utskottet hänvisar även till den nationella satsningen *Dela tro – dela liv* och menar att olika pedagogiska modeller lyfts fram inom ramen för den satsningen.

Alphakurser

Alphakurser är en undervisningsmetod som initierades på 1980-talet i Anglikanska kyrkan i London. Först riktade sig kursen till nya medlemmar men allt eftersom erbjöds kurserna också till de som ville lära känna och utforska grunderna i kristen tro. Alpha har efter det vuxit till en världsvid rörelse i ca 170 länder och det specifika material som används har översatts till 112 olika språk. Alpha finns även inom katolska kyrkan, ortodoxa kyrkan och inom samtliga större protestantiska kyrkor. I Sverige startade de första Alphakurserna i mitten av 1990-talet i Sollentuna församling i Stockholms stift och idag har cirka 100 000 personer deltagit i någon Alphakurs i Sverige. Alla är välkomna till kurstillfällena som kan äga rum på caféer, vid universitet, i hem, i kyrkor eller på andra platser. Ingen Alphakurs är den andra lik, men generellt har kurserna tre saker gemensamt: mat, föredrag och samtal. Föredragen som vanligtvis är ungefär 30 minuter långa ska inspirera till samtal och framförs antingen av någon ledare på plats eller via en film. Frågorna som lyfts i föredragen omfattar frågor som: Vem är Jesus? Varför måste Jesus dö? Hur ska jag kunna tro? Varför och hur ska vi be? Vem är den helige Ande? samt Hur leder Gud oss? Den viktigaste delen av varje Alphakurs är möjligheten att dela tankar och funderingar kring dagens ämne och samtala om detta i en liten grupp. Vanligtvis hålls kursen över elva veckor, tio kurskvällar och ett veckoslut och varje tillfälle lyfter olika ämnen och frågor som berör tron. I många fall är det gratis att delta i en Alphakurs men ibland tar arrangörerna ut en avgift för att täcka matkostnaderna.

Personalen som arbetar för Alpha Sverige består av en nationell ledare och en koordinator, därtill finns ett antal volontärer. På webbsidan kan en arrangör gratis presentera en Alphakurs för vidare spridning av information. På webbsidan finns också Ungdomsalphas, en filmserie i 13 avsnitt som presenterar kristen tro för yngre.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2019:17 och 2019:33.

Kyrkolivsutskottet finner det problematiskt att bistå det motionärerna anför kring Alphakurser om man studerar några av de texter som finns i material som används i Alphas verksamhet idag. I t.ex. boken *Livets frågor*, 2017, med förord av *Alpha Sveriges* nationella ledare och utgiven av *Alpha Sverige* om den kristna trons kärna, understryker den anglikanska prästen och förgrundsgestalten Nicky Gumbel, t.ex. att äktenskapet är reserverat enbart för man och kvinna. Texterna i boken är ämnade att ge underlag till föredragshållare på Alphakurser. Utskottet menar att den tveksamma hållning som finns till samkönade äktenskap inte är förenlig med Svenska kyrkans äktenskapssyn.

Kyrkomötet 2009 beslutade att äktenskapet kan omfatta såväl par av olika kön som par av samma kön och Svenska kyrkan har nu en vigselordning för både homo- och heterosexuella par. Svenska kyrkan ska vara en inkluderande kyrka, där hbtq-personer känner sig trygga och accepterade. *Regnbågsnyckeln*, även den initierad av kyrkomötet, erbjuds idag alla församlingar i Svenska kyrkan och är en märkning som församlingar kan få. Den visar att församlingens förtroendevalda och medarbetare har deltagit i utbildning och genomfört reflektioner som lett fram till att församlingen utarbetat visioner för en inkluderande kyrka med vilja att arbeta aktivt för mångfald och öppenhet.

I utskottet finns dock goda erfarenheter lokalt av Alphakurser som en väg för vuxna att lära känna kristen tro. Det är också en möjlighet att lära känna människor man kanske inte annars skulle träffa genom den öppna inbjudan och måltidsgemenskap Alphakurserna har. Även yngre kan tilltalas av konceptet och kurserna kan främja ekumenik. Men då Alphakonceptet inte ägs av Svenska kyrkan och Alpha inte tillåter grundläggande avvikelser från innehåll och form, är det inte möjligt att utarbeta den översyn som skulle krävas för en för Svenska kyrkan anpassad studievägledning.

Av anledningarna ovan föreslår kyrkolivsutskottet kyrkomötet att avslå motionerna 2019:17 och 2019:33 i sin helhet.

Utskottet vill även uttrycka att de metoder och den samtalsmetodik som används i Alphakurser är något som kan användas i församlingens undervisning och även lyftas fram som ett exempel på metodik i programmet för lärande och undervisning.

Väl medvetna om den goda intention motionärerna har för att hjälpa församlingar pedagogiskt och metodiskt i deras undervisning av vuxna, anser utskottet att vikten av att inte göra skillnad på människor är överordnad den pedagogiska ambitionen *Alpha Sverige* har.

Uppsala den 4 oktober 2019

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Agne Arnesson, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Agne Arnesson, ordförande, Niklas Grahm, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Peter Egarde, Eva-Maria Munck, Kent Karlsson, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Viktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lina Dahm, Agneta Lindström Berg, Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Elisabet Berggård, Amanda Carlshamre, Nina Wahlin, Ellionor Moberg, Zandra Pettersson, Ralf Dahlgren, Lisa Gerenmark, David Castor och Magnus Jarnling.

Biskop Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot beslutet med hänvisning till mitt bifallsyrkande av motion 2019:17 och motion 2019:33, båda att-satserna.

Torbjörn Aronson

Reservation 2

Jag reserverar mig till utskottets förslag i betänkande 2019:7, till förmån för motion 2019:17.

Ann-Christine From Utterstedt

Särskilt yttrande

Jag stödjer beslutet att avslå motionerna men reserverar mig mot de skarpa negativa formuleringarna kring Alphakurser i utskottets övervägande. Dessa är varken grundade i innehållet i samtalshäftet eller ledarguiden, utan bygger på en mening i ett förord till ett associerat material. Jag tar avstånd från den apostroferade meningen i detta material, men är medveten och har själv erfarit hur Alpha-kurskonceptet, kompletterad med Svenska kyrkans ram och teologi, bidragit till att sänka tröskeln till kyrkan och hjälpt människor att upptäcka en kristen tro.

Eva-Maria Munck

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening vad gäller utskottets avslagsyrkande för motionerna 2019:17 och 2019:33.

Alpha-konceptet är ett av världens mest spridda och använda koncept för att nå människor med evangeliet. I Svenska kyrkan utgör Alpha-kurserna en bred mötesplats med dem av våra medlemmar som sällan eller aldrig deltar i gudstjänster och andra kyrkliga samlingar – ofta med följd att de blir en del av den gudstjänstfirande församlingen.

Jag anser att utskottet skulle ha yrkat bifall till motionerna.

David Castor